

Υπόθεση T-43/98

Emesa Sugar (Free Zone) NV

κατά

Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως

«Καθεστώς συνδέσεως των υπερποντίων χωρών και εδαφών — Απόφαση 97/803/ΕΚ — Εισαγωγές ζάχαρης — Προσφυγή ακυρώσεως — Αγωγή αποζημιώσεως — Παραδεκτό — Μη αναστρέψιμες επιτευχθείσες πρόοδοι — Αρχή της αναλογικότητας — Ασφάλεια δικαίου»

Απόφαση του Πρωτοδικείου (τρίτο τμήμα) της 6ης Δεκεμβρίου 2001 . . . Π - 3523

Περίληψη της αποφάσεως

1. Προσφυγή ακυρώσεως — Φυσικά ή νομικά πρόσωπα — Πράξεις που τα αφορούν άμεσα και ατομικά — Απόφαση του Συμβουλίου περιορίζουσα την εφαρμογή του κανόνα της σωρεύσεως καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ για τη ζάχαρη προελεύσεως ΥΧΕ — Προσφυγή επιχειρήσεως επεξεργασίας ζάχαρης εγκατεστημένης στις ΥΧΕ — Απαράδεκτη

[Συνθήκη ΕΚ, άρθρο 173, εδ. 4 (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 230, εδ. 4, ΕΚ)· απόφαση 97/803 του Συμβουλίου]

2. *Εξωσυμβατική ευθύνη — Προϋποθέσεις — Κανονιστική πράξη που ενέχει επιλογές οικονομικής πολιτικής — Κατάφωρη παράβαση υπέρτερου κανόνα δικαίου που προστατεύει τους ιδιώτες*
 [Συνθήκη ΕΚ, άρθρο 215, εδ. 2 (νυν άρθρο 288, εδ. 2, ΕΚ)]
3. *Κοινοτικό δίκαιο — Αρχές — Προστασία της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης — Όρια — Μεταβολή της κανονιστικής ρυθμίσεως περί συνδέσεως των υπερπόντιων χωρών και εδαφών — Εξουσία εκτιμήσεως των κοινοτικών οργάνων — Υποχρέωση του Συμβουλίου να λαμβάνει υπόψη την κατάσταση επιχειρήσεων που ήταν ήδη παρούσες στην αγορά — Δεν υφίσταται*
 [Συνθήκη ΕΚ, άρθρο 132 (νυν άρθρο 183 ΕΚ) και άρθρο 136 (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 187 ΕΚ)· απόφαση 91/842 του Συμβουλίου, άρθρο 240 § 3]

1. Είναι απαράδεκτη η προσφυγή ακυρώσεως που ασκεί επιχείρηση επεξεργασίας ζάχαρης εγκατεστημένη στις υπερπόντιες χώρες και εδάφη κατά της αποφάσεως 97/803, για την ενδιάμεση αναθεώρηση της απόφασης 91/482 σχετικά με τη σύνδεση των υπερπόντιων χωρών και εδαφών (ΥΧΕ), με την οποία το Συμβούλιο περιόρισε την εφαρμογή του κανόνα της σωρεύσεως καταγωγών ΑΚΕ/ΥΧΕ για τη ζάχαρη προελεύσεως ΥΧΕ.

σκειται σε αντικειμενικώς προσδιοριζόμενη κατάσταση, συγκρίσιμη προς αυτή άλλων επιχειρήσεων που είναι εγκατεστημένες ή που θα μπορούσαν να εγκατασταθούν στις ΥΧΕ και που δραστηριοποιούνται ή θα μπορούσαν να δραστηριοποιούνται στην αγορά ζάχαρης.

Πράγματι, για να μπορεί να θεωρηθεί ότι μια πράξη γενικής ισχύος αφορά ατομικά ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο, πρέπει το πρόσωπο αυτό να θίγεται από την εν λόγω πράξη λόγω ορισμένων ιδιαιτέρων ιδιοτήτων του ή λόγω πραγματικής καταστάσεως που το διακρίνει από κάθε άλλο πρόσωπο. Πρώτον, το γεγονός ότι η απόφαση 97/803 επηρεάζει δυσμενώς την οικονομική δραστηριότητα της προσφεύγουσας δεν αποτελεί στοιχείο ικανό να την εξατομικεύσει κατά την έννοια του άρθρου 173, τέταρτο εδάφιο, της Συνθήκης (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρου 230, τέταρτο εδάφιο, ΕΚ) διακρίνοντάς την από τις άλλες επιχειρήσεις, καθότι βρί-

Δεύτερον, μολονότι το γεγονός ότι ένα κοινοτικό όργανο υποχρεούται, δυνάμει ειδικών διατάξεων, να λαμβάνει υπόψη τις συνέπειες της πράξεως που προτίθεται να εκδώσει για την κατάσταση ορισμένων ιδιωτών μπορεί να εξατομικεύσει τους ιδιώτες αυτούς, διαπιστώνεται, ωστόσο, ότι, κατά τον χρόνο εκδόσεως της αποφάσεως 97/803, η οποία δεν μπορεί να θεωρηθεί ως μέτρο διασφαλίσεως εμπίπτον στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 109 της αποφάσεως 91/842, καμία διάταξη του κοινοτικού δικαίου δεν επέβαλε στο Συμβούλιο την υποχρέωση να λάβει υπόψη την ιδιαίτερη κατάσταση της προσφεύγουσας.

Τρίτον, το γεγονός ότι η προσφεύγουσα πραγματοποίησε επενδύσεις και συνήψε συμβάσεις προμηθείας ανάγεται στον χώρο των οικονομικών επιλογών που έκανε με γνώμονα τα εμπορικά της συμφέροντα. Το στοιχείο αυτό, που απορρέει από τη συνήθη δραστηριότητα οποιασδήποτε επιχειρήσεως στον τομέα της μεταποιήσεως ζάχαρης, δεν αρκεί για να εξατομικεύσει την προσφεύγουσα κατά την έννοια του άρθρου 173, τέταρτο εδάφιο, της Συνθήκης.

ρους της Κοινότητας παραβάσεως και της ζημίας που υπέστησαν τα βλαβέντα πρόσωπα. Η παράβαση του άρθρου 190 της Συνθήκης (νυν άρθρου 253 ΕΚ) δεν θεμελιώνει εξωσυμβατική ευθύνη της Κοινότητας. Αντίθετα, αποτελούν κανόνες δικαίου απονέμοντες δικαιώματα σε ιδιώτες η αρχή της αναλογικότητας και η αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης.

Τέταρτον, καμία διάταξη κοινοτικού δικαίου δεν επέβαλε στο Συμβούλιο, κατά την αναθεώρηση της αποφάσεως ΥΧΕ, να τηρήσει διαδικασία στο πλαίσιο της οποίας η προσφεύγουσα θα είχε το δικαίωμα να τύχει ακροάσεως. Τέλος, η παντελής έλλειψη δημοκρατικού ελέγχου που χαρακτηρίζει την έκδοση της αποφάσεως δεν επιτρέπει την παράκαμψη της εφαρμογής των κριτηρίων παραδεκτού που προβλέπονται στο άρθρο 173, τέταρτο εδάφιο, της Συνθήκης.

(βλ. σκέψεις 59, 63-64)

- (βλ. σκέψεις 49-50, 52-56)
2. Προκειμένου για εξωσυμβατική ευθύνη της Κοινότητας αναγνωρίζεται δικαίωμα αποζημιώσεως εφόσον συντρέχουν σωρευτικά τρεις προϋποθέσεις, δηλαδή ότι ο παραβιασθείς κανόνας δικαίου αποσκοπεί στην απονομή δικαιωμάτων στους ιδιώτες, ότι η παράβαση είναι κατάφωρη και, τέλος, ότι υφίσταται άμεσος αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ της εκ μέ-

3. Το Συμβούλιο, το οποίο έχει ευρεία διακριτική ευχέρεια κατά τη στάθμιση των σκοπών της συνδέσεως των υπερποντίων χωρών και εδαφών (ΥΧΕ) έναντι των σκοπών της κοινής γεωργικής πολιτικής, μπορεί να περιορίζει ακόμη δε και να καταργεί πλεονεκτήματα που έχουν παραχωρηθεί προηγουμένως στις ΥΧΕ, εφόσον τα πλεονεκτήματα αυτά μπορούν να προκαλέσουν σημαντικές διαταραχές στη λειτουργία μιας κοινής οργανώσεως αγοράς. Μολονότι η τήρηση της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης εντάσσεται στις θεμελιώδεις αρχές της Κοινότητας, οι επιχειρηματίες δεν δικαιολογούνται να τρέφουν προσδοκίες για διατήρηση μιας υφισταμένης καταστάσεως, η οποία μπορεί να μεταβληθεί στο πλαίσιο της ασκήσεως της εξουσίας εκτιμήσεως που διαθέτουν τα κοινοτικά όργανα.

Επομένως, ένας επιμελής επιχειρηματίας θα όφειλε να προβλέψει ότι η απόφαση 91/482, σχετικά με τη σύνδεση των υπερποντίων χωρών και εδαφών, ενδέχεται να τροποποιηθεί, η τυχόν δε τροποποίηση μπορούσε να προβλέψει κατάργηση ή περιορισμό προηγουμένως παραχωρηθέντων πλεονεκτημάτων υπέρ των ΥΧΕ. Η εν λόγω ανάλυση επιβάλλεται κατά μείζονα λόγο οσάκις τα επίμαχα πλεονεκτήματα αποτελούσαν μέτρα εξαιρετικού χαρακτήρα. Εξάλλου, καμία διάταξη κοινοτικού δικαίου δεν επέβαλε στο Συμβούλιο την υποχρέωση να λάβει υπόψη τα συμφέροντα των επιχειρήσεων που ήταν ήδη παρούσες στην αγορά. Το άρθρο 240, παράγραφος 3, της αποφάσεως 91/482,

το οποίο προβλέπει ότι, πριν από τη λήξη της πρώτης πενταετούς περιόδου, το Συμβούλιο θεσπίζει, αν το κρίνει αναγκαίο, τις τροποποιήσεις που πρέπει ενδεχομένως να επέλθουν στη σύνδεση των ΥΧΕ με την Κοινότητα, δεν στερεί από το Συμβούλιο την απορρέουσα απευθείας από τη Συνθήκη αρμοδιότητά του να τροποποιεί τις πράξεις που έχει εκδώσει βάσει του άρθρου 136 της Συνθήκης αυτής (νυν, κατόπιν τροποποίησης, άρθρου 187 ΕΚ), με σκοπό την επίτευξη όλων των σκοπών που εξαγγέλλονται στο άρθρο 132 της ίδιας Συνθήκης (νυν άρθρο 183 ΕΚ).

(βλ. σκέψεις 86-89)